

Regeringsrätten

Rättsfall

Fråga om avdrag för bankgarantiavgift avseende av banken förmedlat lån av annan borgenär än banken. RÅ 84 1:37

Besvär av TI angående förhandsbesked till M i taxeringsfråga.

I ansökan om förhandsbesked anförde M i huvudsak följande. PK-banken hade till M förmedlat ett lån för inköp av premieobligationer. Räntan, som av banken inkasserades för långivarens räkning, uppgick till diskontot plus tre och en halv procent. Förutom räntan betalade M en bankgaranti till banken uppgående till en och en halv procent. — Uppkomsten av sk förmedlade lån är en direkt följd av att bankerna från tid till annan har att efterleva av riksbanken utfärdade kreditrestriktioner av olika slag. Genom att förmedla lån undviker bankerna att belasta sina balansräkningar med in- och utlåning. Trots detta kan man erbjuda sina inlåningskunder en något högre ränta än vad kunderna eljest skulle ha fått på en normal inlåningsränta. Någon egentlig skillnad i risktagande för inlåningskunderna föreligger inte reellt sett, då en bankgaranti i normalfallet måste anses som säkerhetsmässigt likvärdig direkt inlåning i bank. För de lånekunder till vilka banken offererar dessa förmedlade lån, blir totalkostnaden i normalfallet lägre än för ett vanligt banklån. Skillnaden mellan den ränta långivaren erhåller och den kostnad låntagaren erlägger utgörs av bankgaranti som i normalfallet uppgår till 0,75—1,5 procent. Skillnaden mellan en normal inlåningsräkning och en direkt utlåning från banken är i normalfallet större. I båda fallen gäller emellertid, att banken svarar för lånearrangemangen och gottgör sig en normal affärsvinst. I fallet förmedlade lån är detta ett belopp motsvarande bankgarantin, medan det vid direkt utlåning är skillnaden mellan inlåningsräntan och utlåningsräntan. I båda fallen ikläder sig banken en viss kreditrisk och i båda fallen finns en för långivaren likvärdig säkerhet. — För låntagaren måste kostnaden för ränta till långivaren och bankgaranti till banken kunna anses som en homogen kostnad. Det avgörande skälet härför är att affären som helhet arrangeras av banken och att affären över huvud taget inte skulle komma till stånd utan bankens förmedling. Vid en direkt utlåning i bank betalar sålunda låntagaren dels ett belopp motsvarande bankens inlåningsränta, dels ett belopp motsvarande bankens marginal (affärsvinst). — Vid ett förmedlat lån betalar låntagaren på samma sätt dels en ränta motsvarande långivarens alternativa inlåningsränta, dels en marginal till banken motsvarande bankens affärsvinst i form av bankgaranti. Den enda skillnad som föreligger är sålunda att vid fallet direkt upplåning rubriceras bankens marginal som ränta, medan den vid indirekt upplåning rubriceras som bankgaranti. Någon skillnad i sak föreligger emellertid ej.

M hemställde om förklaring att avgiften för bankgaranti var att jämställa med ränta.

TI yttrade bl a: Som skuldränta i KL:s mening torde endast kunna betraktas belopp som gäldenär betalar till borgenär. Gäldenärs utgifter avseende bankgaranti och liknande som betalas till någon som förmedlar lån torde inte kunna falla in under begreppet skuldränta. Bankgarantin kan inte heller anses utgöra förvaltningskostnad som avses i 39 § 1 mom KL.

RSV:s nämnd för rättsärenden meddelade följande förhandsbesked: Av handlingarna i ärendet framgår att M har förvärvat premieobligationer för 150 000 kr och att inköpet har finansierats genom ett lån som förmedlats av PK-banken. Vidare framgår att M för att erhålla detta lån har utfäst sig att till banken årligen utge dels en viss ränta på lånet, vilken av banken skulle inkasseras för långivarens räkning, dels en bankgarantiavgift på en och halv procent av det förmedlade lånebeloppet inklusive beräknad ränta för närmast kommande år. — Nämnden finner med hänsyn till det som har upplysts i ärendet att avgiften för bankgarantin utgör en kreditkostnad för M som är att jämföras med sådan gäldränta för vilken rätt till avdrag föreligger enligt 39 § 1 mom KL. På grund härav förklarar nämnden att M är berättigad till avdrag vid beräkning av inkomst av kapital för bankgarantiavgiften. (Två ledamöter av nämnden ansåg sökanden inte berättigad till avdrag för bankgarantiavgiften.)

I besvär hos RR hemställde TI om förklaring att avgiften för bankgaranti inte var att jämföras med skuldränta eller förvaltningskostnad som avses i 39 § 1 mom KL.

RR yttrade: Avgift som en låntagare har att erlagga till annan än långivaren såsom vederlag för ett garantiåtgående har i praxis inte ansetts jämförbar med gäldränta (RÅ 1976 ref 87). Den omständigheten att lånet förmedlats av garantigivaren föranleder inte annan bedömning.

Bankgarantiavgiften utgör således inte en kreditkostnad för M som är att jämföras med gäldränta. På grund härav och då avgiften inte heller kan betraktas som en förvaltningskostnad, är M inte berättigad till avdrag för avgiften vid beräkning av inkomst av kapital. (Dom 14.5.1984.)

Anm: Se RÅ 1976 ref 87 (Skattenytt 1977 s 232); RÅ 78 1:89 och RÅ 83 1:62. Se även Skattenytt 1974 s 196, 199 (Malmgård).

Fråga vid skatteberäkning för ackumulerad inkomst för realisationsvinst vid försäljning av s k äldre aktier i fåmansbolag om vinsten bort reduceras med realisationsförlust vid försäljning av premieobligationer. RÅ 84 1:32

Besvär av TI angående G:s inkomsttaxering 1979.

Enligt 2 § första stycket lagen (1951:763) om beräkning av statlig inkomstskatt för ackumulerad inkomst skall till grund för skatteberäkningen ligga den ackumulerade inkomsten minskad med avdragsgilla kostnader för dess förvärvande (nettobeloppet av den ackumulerade inkomsten) eller, om den skattskyldiges sammanlagda till statlig inkomstskatt beskattningsbara inkomst är lägre, denna inkomst.

G försålde under beskattningsåret sina aktier i ett reseföretag, vilka aktier han hade innehåft i mer än tio år. Skattepliktig realisationsvinst uppkom vid försäljningen med 292 473 kr. Samma år köpte och sålde han premieobligationer, varvid en förlust uppkom med 73 312 kr. I sin självdeklaration 1979 upptog G den skattepliktiga realisationsvinsten vid försäljningen av aktierna som inkomst av tillfällig förvärvsverksamhet och tillgodoförde sig avdrag i samma förvärvskälla för förlusten vid försäljningen av obligationerna. Han

hemställde att vinsten vid aktieförsäljningen, 292 473 kr, såsom ackumulerad inkomst skulle fördelas på taxeringsåren 1970—1979.

TN medgav beräkning av statlig inkomstskatt för ackumulerad inkomst med en fördelningstid av 10 år och bestämde den statliga inkomstskatten till 148 911 kr. Till grund för skatteberäkningen lade TN 219 161 kr och beaktade därvid att G vid beräkningen av inkomst av tillfällig förvärvsverksamhet medgetts avdrag för realisationsförlust vid försäljning av premieobligationer med 73 312 kr.

I besvär hos LR yrkade G att hela den skattepliktiga realisationsvinsten, 292 473 kr, skulle läggas till grund för skatteberäkningen och att den statliga inkomstskatten skulle bestämmas till 145 068 kr. Till stöd härför anförde han att TN:s beräkning av den ackumulerade inkomsten uppenbarligen stred mot lagens bestämmelser.

LR yttrade: LR finner att lagtexten ger stöd för G:s åsikt att vid tillämpning av ifrågavarande lag ej kvitta eventuell förlust mot ackumulerad vinst. Vid detta förhållande beslutar LR att lagen om beräkning av statlig inkomstskatt för ackumulerad inkomst skall tillämpas på 292 473 kr. — LR bifaller besvären och nedsätter den statliga inkomstskatten till 145 068 kr.

TI överklagade hos KR i Sundsvall som yttrade: Enligt 2 § första stycket lagen om beräkning av statlig inkomstskatt för ackumulerad inkomst (SFS 1951:763) skall till grund för skatteberäkning ligga nettobeloppet av den ackumulerade inkomsten eller, om den skattskyldiges sammanlagda till statlig inkomstskatt beskattningsbara inkomst är lägre, denna inkomst. TI:s yrkande att ett belopp motsvarande nettointäkten i förvärvskällan tillfällig förvärvsverksamhet skall ligga till grund för skatteberäkningen för den ackumulerade inkomsten saknar stöd i nämnda bestämmelse. Talan kan därför inte bifallas. — KR lämnar besvären utan bifall.

TI fullföljde sin talan hos RR, som emellertid inte ändrade KR:s dom. (Dom 26.4.1984)

Anm.: Se prop 1962:114, s 95, 104, 107, 112—114.

Snogeholms Slott

— ETT CENTRUM FÖR SKATTE— OCH BOLAGSRÄTTSLIG UT—
BILDNING under ledning av professor Göran Grosskopf och ett
nytt EXKLUSIVT KONFERENSHOTELL

2— 4 okt 1985	KONCERNRÄTTSLIGA FRÅGOR — Bolagsrättsliga och skatterättsliga aspekter på koncerner
7— 9 okt 1985	INDIREKTA SKATTER — Arbetsgivaravgifter, mervärdskatten och punktskatter
10— 11 okt 1985	BOLAGSRÄTT — Skyddet för det egna kapitalet, tvångslikvidation mm
28— 30 okt 1985	BESKATTNING AV FÅMANSBOLAG OCH ÄGARE
11— 13 nov 1985	AKTIEBOLAGENS FINANSIERINGSFORMER — Bolagsrättsliga och skatterättsliga aspekter på kapitalbildningen i aktiebolag
4— 6 dec 1985	REDOVISNING OCH BESKATTNING — Redovisningsmässiga och skattemässiga aspekter på bokslutsplaneringen

Tillsammans med HOGIA DATA bygger vi nu också upp ett centrum för administrativ utbildning och kan därför erbjuda en konferenslokal utrustad med 10 st mikrodatorer typ IBM AT/PCG med skrivare.

Jag önskar ta del av seminarieprogrammet Namn/Firma.....

Jag önskar information om konferensanläggningen

V g skicka kupongen till Snogeholms slott AB, 275 00 SJÖBO eller ring Malmökontoret 040-722 85 alt Snogeholms slott 0416-162 00.